

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 294/2025-64

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o spojených ústavných sťažnostiach sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaniach vedených v súčasnosti pod sp. zn. B1-17Cpr/8/2014 a sp. zn. B1-18Cpr/4/2014 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach sp. zn. 15CoPr/5/2022 a sp. zn. 9CoPr/4/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-17Cpr/8/2014 a sp. zn. B1-18Cpr/4/2014 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 17 Charty základných práv Európskej únie, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaniach vedených pod sp. zn. B1-17Cpr/8/2014 a sp. zn. B1-18Cpr/4/2014 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **10 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 253,39 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa prvou ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. marca 2025, doplnenou podaním doručeným 28. marca 2025, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-17Cpr/8/2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15CoPr/5/2022. Navrhuje prikázať krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznať finančné zadost'učinenie 20 000 eur od mestského súdu a 15 000 eur od krajského súdu a náhrady trov konania.

2. V poradí druhou ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. apríla 2025, doplnenou podaním doručeným 12. mája 2025, sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia identických práv postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-18Cpr/4/2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9CoPr/4/2021. Navrhuje prikázať krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznať finančné zadost'učinenie 26 000 eur od mestského súdu a 16 000 eur od krajského súdu a náhrady trov konania.

3. Z oboch ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v napadnutých konaniach o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a zaplatenie náhrady mzdy. V oboch prípadoch konanie začalo v roku 2014 a do podania ústavnej sťažnosti nebolo vo veci samej o nárokoch sťažovateľky právoplatne rozhodnuté. Mestský súd v oboch veciach rozhodol čiastočným rozsudkom z 23. októbra 2020 a rozsudkom z 22. júna 2021, ktorými určil, že výpovede z 30. januára 2014 sú neplatné. Na základe odvolaní žalovanej krajský súd rozhodoval, ktorý svojimi rozsudkami sp. zn. 9CoPr/4/2021 z 8. septembra 2022 a sp. zn. 15CoPr/5/2022 z 19. júla 2023 rozsudky súdu prvej inštancie zmenil tak, že žaloby sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka proti rozsudkom odvolacieho súdu podala dovolania, o ktorých rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uzneseniami sp. zn. 5CdoPr/9/2023 z 25. septembra 2024 a sp. zn. 1CdoPr/3/2024 z 11. decembra 2024 tak, že zrušil rozsudky krajského súdu a veci im vrátil na ďalšie konanie. V odôvodneniach oboch svojich rozhodnutí najvyšší súd identifikoval existenciu vady konania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď konštatoval, že „*odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery ako súd prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil bez toho, aby vo veci vykonal, zopakoval v potrebnom rozsahu dokazovanie, t. j. odvolací súd vykonal dokazovanie iba prečítaním listín bez zopakovania výsluchu svedkov, respektíve strán sporu. Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle*

§ 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné skutkové hodnotenie dôkazov, v zmysle § 191 CSP“.

4. Sťažovateľka v sťažnostiach namieta, že ide o pracovnoprávne spory spojené s nárokom na náhradu mzdy, teda prioritované konania, v konaniach poskytovala riadne súčinnosť, no napriek tomu v oboch prípadoch súdy v jej veciach ani po uplynutí 10 rokov právoplatne nerozhodli, z čoho vyvodzuje porušenie svojich označených práv. Pokiaľ ide o aplikovateľnosť charty, tvrdí, že v konaniach je potrebné okrem vnútroštátnych právnych predpisov aplikovať aj Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1152 z 20. júna 2019 s poukazom na viaceré rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. V súvislosti s namietaným porušením majetkových práv namieta, že k ich porušeniu dochádza práve neefektívnym, zdĺhavým konaním súdov v jej veci, v dôsledku čoho dodnes nemá judikované nároky, pričom z hľadiska toho, „čo je v hre“, ide o existenčné konanie, ktoré má pre sťažovateľku mimoriadny význam.

5. Ústavný súd uznesením sp. zn. PLs. ÚS 33/2025 zo 14. mája 2025 spojil konania o ústavných sťažnostiach sťažovateľky na spoločné konanie, ktoré budú ďalej vedené spoločne pod spisovou značkou uvedenou v záhlaví tohto rozhodnutia.

6. Ústavný súd spojené ústavné sťažnosti sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 294/2025-29 z 28. mája 2025 sťažnosti prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/417/2025 z 18. júna 2025 v podstatnom ku konaniu vedenému pod sp. zn. Bl-17Cpr/8/2014 uviedol, že súdu nemožno uprieť snahu rozhodnúť v merite veci, keďže sa na tento účel uskutočnilo pätnásť pojednávaní. Vyhodnotenie dôvodnosti jednotlivých pojednávaní, dôvodov ich odročenia a časové odstupy medzi nimi ponechal na posúdení ústavného súdu. Po doručení uznesenia najvyššieho súdu právnym zástupcom sporových strán (13. januára 2025) bol spis 2. apríla 2025 predložený krajskému súdu, kde sa dosiaľ nachádza. Predmetný spis nachádzal na odvolacom súde v období od 27. januára 2016 do 6. apríla 2016 a od 14. júna 2022 do 13. septembra 2023. V období od 21. februára 2024 do 8. januára 2025 sa nachádzal na dovolacom súde. V tejto súvislosti uviedol, že uplatnenie opravných prostriedkov automaticky vplýva na celkovú dĺžku konania a stav právnej neistoty. Ďalší procesný postup prvostupňového súdu je naviazaný na výsledok odvolacieho konania, ktoré dosiaľ prebieha.

8. Ku konaniu vedenému pod sp. zn. Bl-18Cpr/4/2014 uviedol, že po podaní neúplnej žaloby súd vyzval žalobkyňu na jej úpravu, čo žalobkyňa učinila podaním z 10. septembra 2014. Dňa 12. novembra 2015 bolo súdu doručené oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Ani v tomto prípade súdu nemožno uprieť snahu rozhodnúť v merite veci, keďže uskutočnil desať pojednávaní a tri výsluchy svedkyne na dožiadanom súde. Vyhodnotenie dôvodnosti jednotlivých pojednávaní, dôvodov ich odročenia a časové odstupy medzi nimi ponechal na posúdení ústavného súdu. Po doručení uznesenia najvyššieho súdu právnym zástupcom sporových strán bol spis prípisom z 22. novembra 2024 predložený krajskému súdu, kde sa dosiaľ nachádza. V tejto súvislosti uviedol, že uplatnenie opravných prostriedkov automaticky vplýva na celkovú dĺžku

konania a stav právnej neistoty. Ďalší procesný postup prvostupňového súdu je naviazaný na výsledok odvolacieho konania, ktoré dosiaľ prebieha.

9. V závere mestský súd uviedol, že oba spory sú poznačené rozsiahlym dokazovaním, ktoré bolo vo väčšine prípadov dôvodom odročenia pojednávani. Spisový materiál sp. zn. Bl-17Cpr/8/2014 má toho času viac ako 1300 strán a sp. zn. Bl-18Cpr/4/2014 viac ako 1400 strán. Už len samotné oboznámenie sa s obsahom kompletného spisového materiálu neuľahčuje postup súdu.

10. Spolu s vyjadrením mestského súdu boli priložené aj vyjadrenia zákonných sudcov a samotné súdne spisy. Obaja zákonní sudcovia v podstatnom uviedli, že sa stali zákonnými sudcami v napadnutých konaniach v čase, keď sa veci nachádzali na dovolacom súde, resp. na odvolacom súde.

11. Ústavný súd po preverení súdnych spisov konštatuje, že vyjadrenie mestského súdu o uskutočnených úkonoch zodpovedá obsahu predložených súdnych spisov.

III.

Vyjadrenie krajského súdu

12. Krajský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/185/2025 z 15. júla 2025 v podstatnom vo vzťahu k napadnutému konaniu vedenému pod sp. zn. 15 CoPr 5/2022 uviedol, že predmetná vec napadla odvolaciemu súdu 14. júna 2022. Odvolací súd nariadil pojednávanie na 28. jún 2023, na ktorom zopakoval dokazovanie a na žiadosť právneho zástupcu žalobkyne o doručenie podania žalovaného odročil pojednávanie na 19. júl 2023, na ktorom rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru zmenil a žalobu zamietol a výrok, ktorým rozhodol tak, že o výške náhrady mzdy a náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku, zrušil.

13. Dovolací súd pri kasácii dospel k záveru, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery ako súd prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil bez toho, aby vo veci vykonal, zopakoval v potrebnom rozsahu dokazovania, t. j. odvolací súd vykonal dokazovanie iba prečítaním listín bez zopakovania výsluchu svedkov, resp. strán sporu. Poukázal na to, že zopakovanie dokazovania čítaním listinných dôkazov (bez zopakovania dokazovania výsluchom svedkov a strán sporu) nepostačuje na záver o unesení dôkazného bremena žalovaného o organizačnej zmene, z ktorej vyplýva nadbytočnosť žalobkyne, a vyvrátiť tým tvrdenie súdu prvej inštancie o prípadnej simulácii takejto zmeny s cieľom zbaviť sa žalobkyne, a teda, že by malo ísť o konanie v rozpore s dobrými mravmi.

14. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/145/2023, v ktorom dovolací súd zaujal opačný názor k otázke opakovania dokazovania odvolacím súdom, ktorého názorom sa odvolací súd v predmetnej veci riadil.

15. Vzhľadom na počet nevybavených vecí v jeho oddeleniach v čase nápadu predmetnej veci na odvolací súd (jún 2022 165 nevybavených vecí), ako aj pandemickú situáciu a opatrenia s tým spojené je odvolací senát toho názoru, že vec bola rozhodnutá v primeranej lehote (13 mesiacov).

16. Po rozhodnutí veci dovolacím súdom a jej vrátení bola vec predložená odvolaciemu súdu 2. apríla 2025 pod sp. zn. 15 CoPr 4/2025. Senát 15Co nariadi termín pojednávania v predmetnej veci v druhom polroku roku 2025.

17. Vo vzťahu k napadnutému konaniu vedenému pod sp. zn. 9CoPr/4/2021 krajský súd v podstatnom uviedol, že vec napadla 29. júla 2021 do senátu 9CoPr. Predsedníčka senátu nariadila vo veci termín pojednávania na 8. september 2022. Na tomto pojednávaní po zopakovaní dokazovania bol vyhlásený rozsudok, ktorým odvolací súd napadnutý čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietol a zároveň rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Dôvody, pre ktoré odvolací súd „*rozsudok bývalého Okresného súdu Bratislava I č. k. 18Cpr/4/2014-914 z 23. októbra 202*“ zmenil, priamo vyplývajú z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Dovolací súd v kasačnom rozhodnutí dospel k záveru, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery ako súd prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil bez toho, aby vo veci vykonal, zopakoval v potrebnom rozsahu dokazovania, teda odvolací súd vykonal dokazovanie iba prečítaním listín bez zopakovania výsluchu svedkov či strán sporu. Poukázal na skutočnosť, že ak sa odvolací súd chcel odchyliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad na odlišné skutkové hodnotenie dôkazov v zmysle §191 CSP. Zopakované dokazovanie (čítaním výpovede z pracovného pomeru, rozhodnutia predstavenstva o organizačnej zmene a protokol z 22. zasadnutia predstavenstva) nepostačuje k tomu, aby bolo možné konštatovať unesenie dôkazného bremena žalovaného o organizačnej zmene, z ktorej vyplýva nadbytočnosť sťažovateľky a vyvrátiť tým tvrdenie súdu prvej inštancie o prípadnej simulácii takejto zmeny s cieľom zbaviť sa sťažovateľky, a teda že by malo ísť o konanie v rozpore s dobrými mravmi.

19. Aj vo vzťahu k tejto kasácii krajský súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu uvedené v bode 14 tohto nálezu.

20. Vzhľadom na stav nevybavených vecí v súdnych oddeleniach v čase nápadu veci na odvolací súdu (júl 2021 105 nevybavených vecí), pandemickú situáciu spojenú s ochorením COVID-19 a na ňu nadväzujúce opatrenia a rozsiahlosť spisu je odvolací súd toho názoru, že počas odvolacieho konania sp. zn. 9Copr/4/2021 nevznikli prieťahy, keď vec bola skončená takmer do 1 roka od nápadu veci na odvolací súd.

21. Čo sa týka súčasného konania vedeného na odvolacom súde po vrátení veci dovolacím súdom pod sp. zn. 9Copr/12/2024, vec bola predložená odvolaciemu súdu 25. novembra 2024. Sťažovateľka písomným podaním doručeným odvolaciemu súdu 28. marca 2025 cestou svojho právneho zástupcu oznámila prevzatie zastúpenia a požiadala odvolací súd o 60-dňovú lehotu na komplexné vyjadrenie sa vo veci, pričom do dnešného dňa sa nevyjadril. Aj napriek uvedenému je predpoklad, že vo veci bude nariadený termín pojednávania do konca roka 2025.

22. S poukazom na uvedené krajský súd považuje sťažnosti vo vzťahu ku krajskému súdu za nedôvodné a vyjadril súhlas s upustením od verejného pojednávania vo veci.

IV. Replika sťažovateľky

23. Sťažovateľka sa k vyjadreniam mestského súdu a krajského súdu vyjadrila podaním doručeným 26. augusta 2025. V podstatnom len zopakovala svoju dovtedajšiu skutkovú, vecnú a právnu argumentáciu.

V. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom mestského súdu a krajského súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

25. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

26. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

27. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

V.1. K postupu mestského súdu v napadnutých konaniach:

28. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania (pracovnoprávny spor o neplatnosť výpovede a o súvisiace nároky sťažovateľky) možno považovať za štandardnú agendu súdu. Zároveň ide o vec, ktorej povaha (zdroj príjmov sťažovateľky) si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný

postup tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. II. ÚS 71/2020, II. ÚS 12/2022). Vzhľadom na početnosť vyjadrení strán konania a predložených dôkazov ústavný súd pripúšťa, že vec môže vykazovať istú skutkovú zložitost', čím však nemožno ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

29. Pri skúmaní správania sťažovateľky v napadnutých konaniach ústavný súd nezistil okolnosti, ktorými by prispela k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní.

30. Z opísaného priebehu konania a postupu mestského súdu v napadnutých konaniach vyplýva, že konanie ako také je poznačené nesústredeným a neefektívnym postupom. Súd v oboch napadnutých konaniach uskutočnil množstvo pojednávaní, pričom vo veci dosiaľ rozhodol len čiastočným rozsudkom a aj to po vyše siedmich rokoch, v druhom prípade po šiestich rokoch a troch mesiacoch konania (rozsudkami z 22. júna 2021 a 23. októbra 2020), čo je dostatočným dôvodom na záver, že nekonal v súlade s označenými právami sťažovateľky.

31. Prihliadajúc na doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania a nesústredenú činnosť, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutých konaniach boli porušené práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

32. Vzhľadom na predmet napadnutých konaní, ktorého súčasťou je aj rozhodovanie o náhrade mzdy ako zdroja príjmu sťažovateľky, a skutočnosť, že o týchto jej majetkových nárokoch dosiaľ nebolo vôbec rozhodnuté, je podľa názoru ústavného súdu odôvodnený záver, že postupom mestského súdu došlo aj k zásahu do majetkovej sféry sťažovateľky, čo rezultuje vo vyslovení porušenia jej majetkových práv v napadnutých konaniach, konkrétne práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 1 výroku nálezu).

33. Sťažovateľka v súvislosti s napadnutými konaniami mestského súdu namietala aj porušenie svojho práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Ústavný súd, vychádzajúc z faktu, že napadnuté konania ako celky nie sú právoplatne skončené a o jej majetkových nárokoch dosiaľ nebolo po vyše 11 rokoch ani len rozhodnuté, považuje napadnutý postup mestského súdu za zásah do obsahu jej dotknutých práv v miere hraničiacej s reálnou vymožitelnosťou práva v primeranej dobe, čo ústavný súd vedie k záveru o opodstatnenosti jej námietok o odmietnutí spravodlivosti. Vychádzajúc z uvedeného, dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutých konaniach došlo aj k porušeniu sťažovateľkinho práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

34. Pokiaľ ide o namietané porušenie je práv na ochranu vlastníctva podľa čl. 17 charty, práva na rozhodnutie v primeranej lehote a spravodlivý proces podľa čl. 47 charty, túto sťažovateľka odvodzovala argumentačne z toho, že v jej veciach sa uplatní hmotnoprávna norma práva Európskej únie, ktorá bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky prostredníctvom novely Zákonníka práce, ktorá reflektovala na úpravu čl. 7 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES (ročná dovolenka), inými slovami, argumentovala tým, že v jej veciach sa uplatní vnútroštátna právna norma v pôsobnosti Európskej únie, v zmysle ktorej náhrady mzdy za dovolenku za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru

zamestnávateľom voči zamestnancovi sa má obdobie dovolenky považovať za obdobie skutočného výkonu práce. Ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach posudzovaných vecí skutočne ide o prípad, keď aplikovateľná vnútroštátna práva úprava spadá do pôsobnosti práva Únie, čo má za následok aplikovateľnosť charty vo veciach sťažovateľky. Preto, vychádzajúc zo zisteného porušenia analogických práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutých konaniach došlo aj k porušeniu označených práv sťažovateľky podľa čl. 17 a čl. 47 charty (bod 1 výroku nálezu).

35. Na základe zistenia, že postupom mestského súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a označené veci neboli v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončené, pričom nie je možné vylúčiť, že tieto veci sťažovateľky bude opätovne prejednávať mestský súd, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal mestskému súdu, aby v napadnutých konaniach konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

V.2. K postupu krajského súdu v napadnutých konaniach:

36. Z obsahu predložených súdnych spisov, ako aj vyjadrenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd v prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 15 CoPr 5/2022 rozhodol po približne 13 mesiacoch od predloženia veci, pričom v turbulentných časoch pandémie COVID-19 vykonal dve pojednávania v predmetnej veci, čo ústavný súd vedie k záveru, že rozhodol v primeranej lehote.

37. V prípade napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 9CoPr/4/2021 krajský súd rozhodol po približne 14 mesiacoch od predloženia veci, pričom aj v tejto veci v období pandémie COVID-19 vykonal pojednávanie, čo ústavný súd vedie k záveru o rozhodnutí v primeranej lehote.

38. Sťažovateľka v súvislosti s rozhodnutiami krajského súdu poukázala na skutočnosť, že v rámci dovolacích konaní proti týmto rozhodnutiam krajského súdu boli tieto zrušené a veci vrátené krajskému súdu na ďalšie konania, preto je potrebné trvanie dovolacích konaní pripísať na vrub krajskému súdu ako zbytočný prietah. Ústavný súd vychádzajúc z obrany krajského súdu o tom, že postupoval podľa konkrétneho aplikovateľného rozhodnutia najvyššieho súdu, je toho názoru, že obdobia počas ktorých prebiehali dovolacie konania proti rozhodnutiam krajského súdu nie je možné kvalifikovať ako pochybenia krajského súdu, ktoré by mali za následok pričítateľnosť obdobia dovolacieho konania na vrub krajskému súdu.

39. Ústavný súd preto nedospel k záveru o porušení namietaných práv sťažovateľky postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel.

VI.

Primerané finančné zadost'učinenie

40. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

41. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach pôvodne žiadala o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 15 000 eur a 25 000 eur od mestského súdu, ktorú podaniami

doručenými 12. a 26. mája 2025 navýšila na sumu v súhrne predstavujúcu 47 000 eur. Výšku navrhovaného finančného zadosťučinenia odôvodnila prioritovaným predmetom konaní, ich významom pre sťažovateľku a pretrvávajúcou právnou neistotou vo veciach.

42. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

43. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konaní, za ktoré zodpovedá mestský súd, berúc do úvahy predmet napadnutých konaní, správanie sťažovateľky, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy v súhrne 10 000 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 a 5 výroku nálezu).

VII. Trovy konania

44. Vychádzajúc z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ústavný súd priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľke náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie vecí a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 494,67 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 14,84 eur, ktorá sa vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje o 23 %. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom tak predstavujú 1 253,39 eur (bod 4 výroku nálezu).

45. Hoci sťažovateľka osobitne doručila dve samostatné sťažnosti ústavnému súdu, ide o takmer identické návrhy týkajúce sa porušenia rovnakých práv postupom prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu v jej veciach, v ktorých vystupuje ako žalobkyňa proti svojmu zamestnávateľom (majetkovo previazané spoločnosti Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., a Wüstenrot poisťovňa, a.s.), ktorí jej dali výpoveď z pracovného pomeru na základe organizačnej zmeny, pričom je zrejmé, že tento postup jej zamestnávateľov bol koordinovaný (časové súvislosti a dôvody podaných výpovedí). Vzhľadom na uvedené, ako aj obdobný priebeh v oboch súdnych konaniach a takmer identický obsah oboch sťažností sťažovateľky ústavný súd zastáva názor, že nebol dôvod na podanie osobitných ústavných sťažností, o čom svedčí aj skutočnosť, že boli spojené na spoločné konanie. Preto dospel k záveru, že pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia bolo potrebné aplikovať § 13 ods. 3 vyhlášky.

46. Za vyjadrenie k stanovisku mestského súdu a krajského súdu doručené 26. augusta 2025 ústavný súd odmenu nepriznal, keďže úkon neobsahoval žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by nevyplývala zo samotného spisu.

47. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

48. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu